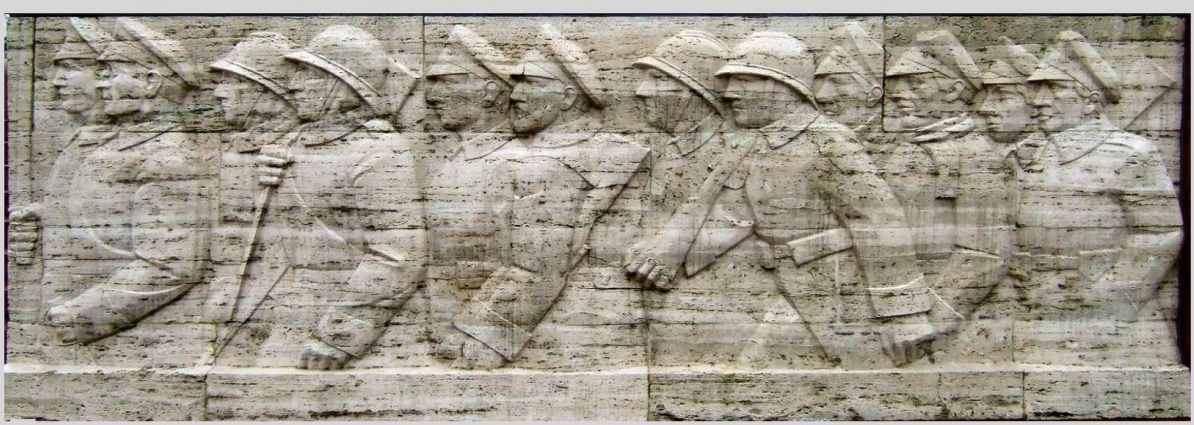

Rīgas Reinholda Šmēlinga vidusskola

Autori:
12. C klases skolēni Džūlija Anna Avota un Haralds Kazeks
Kulturoloģijas skolotāja Ināra Voitkāne

Sargs

Karavīri **Strēlnieki** Aizstāvis **Cīņa**

Ziemassvētku kaujas **Sargs** Karš

Nāve **Brīvība** Armija Ierakumi

Neatkarība **Dzīvība** Blindāža

Pasaules karš Krusts **Dzimtene**

Strēlnieki Latvijas kultūras kanonā

Jāzepa Grosvalda gleznu sērija „Strēlnieki” 1916–1917 g.

„Trīs krusti”

„Ziemassvētku kaujas”

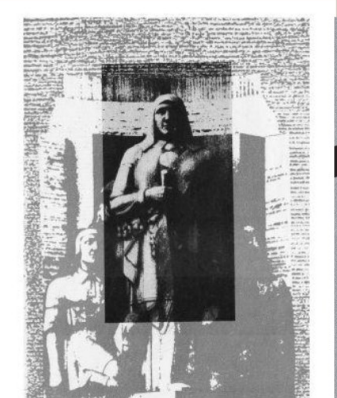
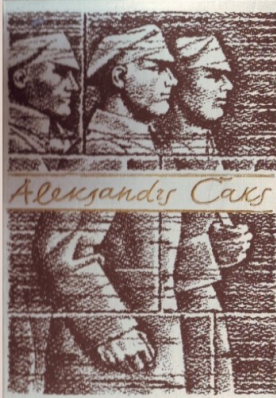

„Blindāžas”

„Karavīri bēdājās”

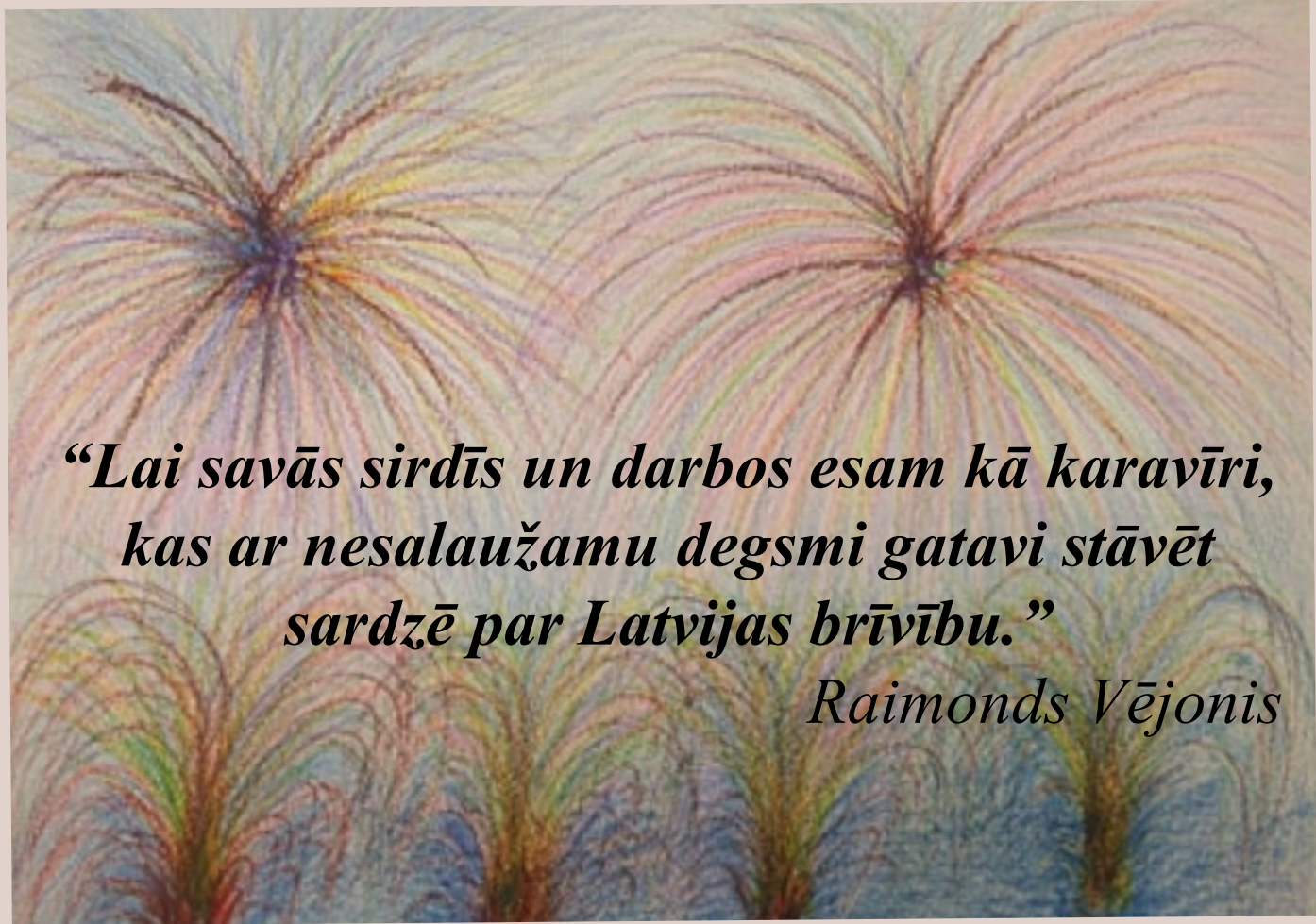
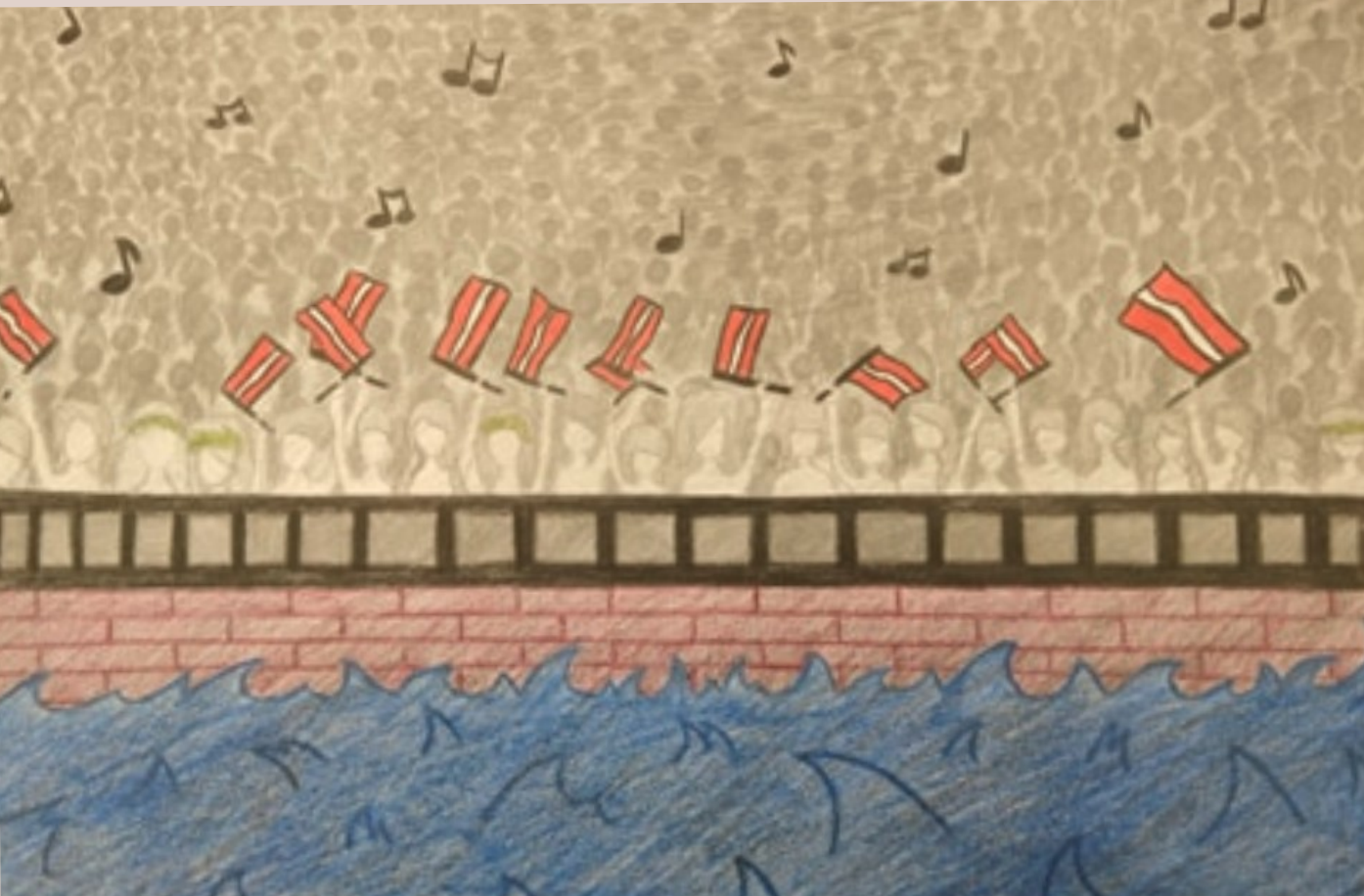
Aleksandra Čaka poēmu krājumā „Mūžības skartie” (1937. g. 1. daļa un 1939. g. 2. daļa).

Tēlnieka Kārļa Zāles
Brīvības pieminekļa fragments 1935 g.

Latviešu strēlnieki bija latviešu karavīri, kas Latviešu strēlnieku pulku sastāvē piedalījās Pirmā pasaules kara, Latvijas brīvības cīņu un Krievijas pilsoņu kara kaujās.

“Lai savās sirdīs un darbos esam kā karavīri,
kas ar nesalaužamu degsmi gatavi stāvēt
sardzē par Latvijas brīvību.”

Raimonds Vējonis

Latviešu vēsturiskā kara drāma “Dvēseļu putenis”

Filma „Dvēseļu putenis”
vēsturiska kara drāma pēc strēlnieka
Aleksandra Grīna romāna motīviem

Mūsu skolas skolnieks Ronalds Semjonovs
filmējās filmā „Dvēseļu putenis”

Pateicoties karavīriem, šodien mums ir Latvija – sava brīva un neatkarīga valsts

Latvijas brīvība bija izcinita! Bet par to bija dārgi samaksāts. 1905. gadā par brīvības idejām
dzīvību zaudēja 2468 cilvēki, Pirmajā pasaules karā dzīvību zaudēja 62 000 latviešu, tostarp
32 000 latviešu strēlnieku. Brīvības cīnās krita 3046 Latvijas armijas karavīri.

Andrejs Auzāns (1871 – 1953) bija latviešu topogrāfs un
astronoms, latviešu strēlnieku virsnieks, Latvijas armijas
ģenerālis. Savas militārās karjeras laikā A. Auzāns saņēma Latvijas
3. šķiras Triju Zvaigžņu ordeni.

Pulkvedis A. Skube raksturoja ģenerāli kā izcilu karavīru un
strēlnieku: "(...) kā karavīram ģenerālim Auzānam piemita lielas
karavadoņa spējas. (...) Viens no viņa lielākajiem panākumiem bija
izbrukuma plāna izstrādāšana Lielzemēju kalna ieņemšanai no
aizmugures Ziemassvētku kauju laikā. (...) Ar savu klātieni un izcilo
personību viņš pacēla strēlnieku garu un iedvesu visiem
pauzēdājiem. Vēsturiskās brīzes cīņas laikā puteni un sūdi viņš
bija vienmēr kopā ar strēlniekiem ne tikai kā komandieris, bet arī
kā tēvs un cīņas biedrs.”

Ģenerālis Ludvigs Bolšteins (1888 – 1940) bija spilgtā personība un
izcilis virsnieks. Viņa vadībā no 1928. gada līdz viņa nāves dienai
Latvijas Robežsargu brigāde tika izveidota par labi organizētu militāru
struktūru.

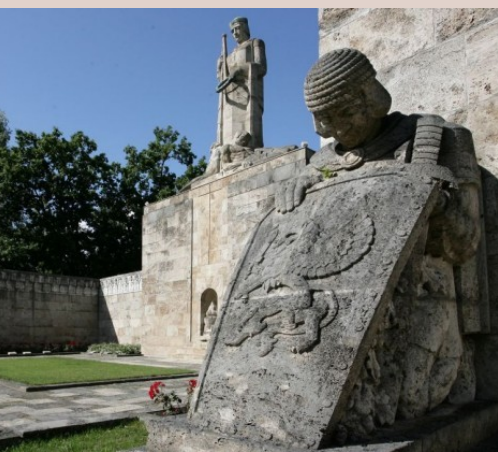
Pirms aiziešanas no dzīves Bolšteins uzrakstīja: “Es biju pie Latvijas
stipula un negribu būt pie Latvijas kapa.” Viņa pasaule bija gan
individuāls nepadošanās akts, kas brīdinājums tiem, kas mēģināja
dzīvot ilūzijas par padomju varas noliktumiem. Aizņēdams nāvē, robežsargu
vadītājs putoja kapi līdz arī dienesta noslēpums, kuru izpaušana
varētu maksāt dzīvību daudzām citām.

Jukums Vācietis (1873 – 1938) bija latviešu strēlnieku komandieris
Pirmā Pasaules kara laikā, vēlāk pirmais Padomju Krievijas visu
brūņoto spēku virspavēlnieks (1918-1919) Krievijas Pilsoņu kara laikā.
Nobauds 1938. gadā.

Latviešu strēlnieki savās liecībās Vācieti raksturoja kā krietnu un
drosmīgu vīru. Pulkvedis bija biedrīks un labprāt apņemas ar
berindas karavīriem, pats bija ļoti disciplinēts un to prasījis arī no
padomjiem, bija nacionāli orientēts un dienesta laikā varbūtāk
uzsvēris latviešu tautas intereses. Turklāt atšķirībā no daudzām citām
latviešu virsniekiem Krievijas armijā Vācietis nav pazaudējis savu
latviskumu un nav kļuvis par latviešu valodu. Bieži vien mācību
laikā viņš sapulcinājis ap sevi savus strēlniekus, uzrunājis viņus latviešu
valodā un kopīgi uzdevdājis “Pui, vījini”.

Rīgas Brāļu kapi

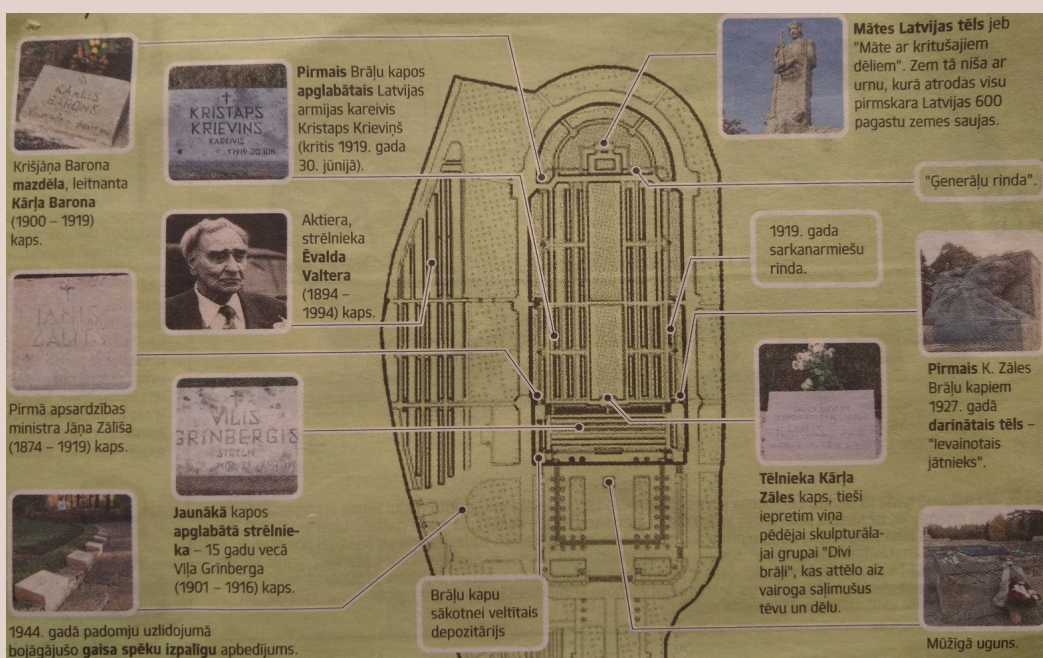
„Nekad - ne sirmā senatnē, nedz nesenā pagātnē kara vēstīras
nav saudzējūšas latvju zemī. Purvājos un mežos, upju un ezeru
krastos atdusas neskaitāmi mūsu dzimtās zemes aizstāvji. No
visiem kariem Latvijas liktenim visnozīmīgākais bija pirmais
pasaules karš (1914-1918). Kad tas beidzās, tad citas tautas
jau varēja uzākt miera laika gaitas. Taču latviešiem vēl
vajadzēja cīnīties par neatkarību. Latvijas brīvības cīņās
kritušie ievēzemes dēli ir guldīti kapsētās, kurām tauta devusi
skaisto un saturiski tik atbilstošo nosaukumu - **Brāļu kapi**. Tie
ir izkaisīti pa visu Latviju - gan Daugavus un Lielupes
krastos, gan purvmalās un mežmalās. Lielākie no tiem atrodas
Latvijas Republikas galvaspilsētā Rīgā.”

Rīgas Brāļu kapos apglabāti 1927 dzimtenes sargi, strēlnieki, Latvijas atbrīvošanas cīņu
dalībnieki, to skaitā 227 nezināmi karavīri.

Brāļu kapi atrodas Rīgas ziemeļaustrumos – 5 km no pilsētas centra un aptver 9 ha lielu
teritoriju. Brāļu kapi iekārtoti 21 gada laikā, periodā no 1915.līdz 1936.gadam. Brāļu kapu
memoriālais ansamblis ar savu dziļo māksliniecisko izteiksmi un tajā pausto ideju ir Latvijas
nacionālais lepnums. Tas ir pirmais šāda veida ansamblis Eiropā, autors – tēlnieks Kārlis Zāle.

Brāļu kapu memoriālajā ansamblī ietilpst trīs daļas:

- pārdomu ceļš ar 205 m garu liepu gatvi,
- varoņu terase ar Svētās uguns altāri,
- ozolu birzi un Kapulauks, kuru noslēdz Latvijas siena ar ansambļa vainagojošo skulpturālo
grupu – Mātes tēlu ar kritušajiem dēļiem (sauku arī par Māti Latviju).

Dažās Brāļu kapu ievēribas cienīgas vietas

Atceres dienas godinot karavīrus

20. janvāris	1991. gada barikāžu aizstāvju atceres diena
8. maijs	Nacisma sagrāves un Otrā pasaules kara upuru piemiņas diena
4. jūnijs	Komunistiskā genocīda upuru piemiņas diena
17. jūnijs	Latvijas Republikas okupācijas diena
22. jūnijs	Varoņu piemiņas diena (Cēsu kaujas atceres diena)
4. jūlijs	Ebreju tautas genocīda upuru piemiņas diena
11. augusts	Latvijas brīvības cīnītāju piemiņas diena
21. augusts	Konstitucionālā likuma Par Latvijas Republikas valstisko statusu pieņemšanas un Latvijas Republikas faktiskās neatkarības atjaunošanas dienu
23. augusts	Stalinisma un nacisma upuru atceres diena
11. novembris	Latvijas brīvības cīnītāju piemiņas diena (Lāčplēša diena)
1. decembris	Pret latviešu tautu vērstā totalitāra komunistiskā režīma genocīda upuru piemiņas diena

Paldies visiem Latvijas karavīriem, kas arī šodien sargā Latviju!

